

havde været, men Gud bevares! det er gamle, forbigaaende Tidens Principper, og der er ingen Anledning til nu at tænke derpaa. Jeg kunde ogsaa tænke mig, at man kunde gavne Landbruget og give det Erstatning paa anden Maade; jeg kunde tænke mig, at Finansministeren gik ind paa Finansudvalgets Forslag fra i Fjor og uddelte de Penge efter en alvorlig Undersøgelse, som han i Fjor paa en Maade, som jeg fandt mindre passende, nægtede at udbetale. Og jeg kunde tænke mig, at Tilskudet til Alderdomsunderstøttelsen i Nar blev forhøjet, for at Kommunerne kunde blive helt fri for denne Byrde, og efter min Mening vilde Folketinget efter sin tidligere Stilling finde, at det var en naturlig og passende Anvendelse af Statens Midler. Jeg kunde endelig ogsaa tænke mig, at Finansministeren vilde fremsætte et Lovforslag, hvor efter Afgifterne til Politi- og Retsvæsen, om hvilke snart alle ere enige, at det er en Skandale, at de hvile paa Landbruget, idet de vedrøre Statens Opgaver saa godt som noget, blive eftergivne. Men alt det synes der ikke at være Stemning for, og tidligere Tidens Principper synes heller ikke at have Tilhold her. Jeg siger altsaa, at jeg i dette Lovforslag ser en Anerkendelse af et Princip om at hjælpe dem, som Konjunkturerne have forurettet, og at det derfor vil være nyttigt for Folketinget at vedtage det, og den Omstændighed, at Pengene kunde anvendes nyttigere, tilkommer det ikke et saa bestemt og ensomt Medlem som mig at tale om. Naar det høje Ting mener, at det stemmer med Fornuften at vedtage dette Forslag, saa have vi andre Smaafolk at holde vor Mund og ogsaa stemme derfor og glæde os over, at det dog er et godt Princip, vi gaa ind paa.

Slot: Man vil nok have lagt Mærke til, at den overvejende Del af de Talere, som have haft Ordet i Dag om denne Sag, der jo kun angaar Landet, har været Folk, der enten ere Rigsdagsmænd for Kjøbenhavn eller ere bosiddende i Kjøbenhavn eller dens nærmeste Omegn. Det er en af Grundene til, at jeg føler mig opfordret til i al Korthed at sige et Par Ord som en Mand fra Landet, som en af dem, der skulde nyde godt af Lovforslaget. Jeg skal ikke tale om Lovforslagets storpolitiske Betydning, men hvad jeg vil sige maa opfattes som en Røst fra Landet. Der har været rejst Tvivl om, at der er Nød paa Færde, at der er Grund til at træde hjælpende til. Det har været Grundtonen i de fremsatte Ansørelser; selvfølgelig maa jeg undtage den ærede Forslagsstiller (Alberty) og jeg

tror ogsaa det ærede Medlem for Solbæk Amts 5te Valgkreds (Korsgaard). Man har anset det for tvivlsomt, om der er nogen stor Trang til Stede. Jeg vil sige, at jeg er enig med den ærede Finansminister i, at der kan tænkes andre Maader at hjælpe Landbruget paa, og jeg er enig med den ærede Minister og flere i, at der er maaste lige saa heldige og heldigere Maader at hjælpe Landbruget paa end denne; men naar jeg desuagtet vil støtte Forslaget og stemme for det, er det ubelukkende af den Grund, at efter det Kendskab, jeg har til Landbruget i dets Helhed, er der Nød paa Færde, og det vilde staa for mig, som det aller uheldigste, om Forhandlingerne om denne Sag skulde give det Indtryk i Landet, at den Bevægelse, der nu er rejst her i Landet, ikke i Virkeligheden har noget at betyde, thi derom kan der ikke være to Meninger, at den er ligefrem udsprunget af Nødvendigheden af Forholdenes Magt. Jeg er ikke i Stand til statistisk at kunne modbevise, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4. Valgkreds (Scharling) fremkom med. Jeg vender mig særlig til ham, fordi han er Videnskabsmanden og har det vægtigste Ord at sige fra Højres Side i den Anledning. Men jeg vil tage Sagen ganske praktisk og fremkomme med Eksempler, der kunne siges at ligge for i Livet i hundredvis ja i tusindvis. En Mand ejede i de opadgaaende Tider i 70erne og Begyndelsen af 80erne en Kapital af 10,000 Kroner og købte en Ejendom for 30,000 Kroner, saa at han altsaa fik en Gæld af 20,000 Kroner at forrente. Saalænge Konjunkturerne holdt sig, kunde Manden maaste begaa sig og maaste endogjaa tjene en lille Smule, men efterhaanden som Konjunkturerne stadig daledede, blev det selvfølgelig vanskeligere og vanskeligere. Jeg kunde her tage Estervirkningerne af Guldmøntfoden med, og maaste kunne flere Forhold have været medvirkende, men i alt Fald ere Ejendommene faldne mellem 20 og 25 pCt. i Pris; det vil vise sig i Gennemsnit at være omtrent rigtigt. Tager man 25 pCt., er den vedkommende Mand's Formue gaaet ned til 2½ Tusinde Kr. Enhver kan jo tage de sidste Tabeller frem med Priserne paa Kreaturer, Korn og Smør og se Nedgangen deri, og naar dertil komme de uheldige Nar, vi have haft med Henhyn til Udsælsforholdene, og nu oven paa alt det en slet Høst, tror jeg ikke, at der er ret mange, der ikke selv om de bo i Kjøbenhavn og ikke ere kendte med Landbosforholdene, maa indrømme, at det staa ikke godt til med Landmændene. Og Afgifterne er ikke faldne. Afgifterne til